

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. R. Kok, Amelide; Ds. H. van Leeuwen, Rotterdam-West; Ds. C. Smits, Sliedrecht-Centrum; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum; Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn, en B. van der Wal, Dordrecht-Centrum.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 17,
Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn.

Abonnementsprijs f 6,— per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar.

Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

DE BRON DES LEVENS

2.

*Zo iemand dorst, die kome tot Mij en
drinkel*
Johannes 7 : 37b.

Er is, gelijk we in een vorige overdenking zagen, een dorsten, dat is, het gemis van God en Zijn zalige gunst, het is de droefheid naar God.

Doch door ontdekking leren zij ook dorsten naar vergeving van schuld. O, dat hart kan wel eens uitroepen: „Hoe lang nog, o Heere, hoe lang nog. Mijn hart ligt voor Uw aangezicht als een land, dor en mat zonder water”. Zij leren bij voortgaande ontdekking niet alleen ten opzichte van hun zonde, maar ook van hun bestaan steeds meer de diepte van hun zonde kennen. Waar ze in hun dwaasheid de onvrede uit een verbroken werkverbond onder weffische drijvingen een grondslag willen leggen in de werken der wet, om door de Heere aangenomen te worden. Doch de wet werpt hen keer op keer terneder. En waar ze dachten hoop te ontvangen, daar wordt het in stede daarvan al ellendiger. Hier verkeren ze in een weg, waarvan Jesaja zegt: Gij zijt vermoeid van uw grote reis, maar zegt niet: het is buiten hoop, daarom vindt ge het leven uwer ziel en zijt gij niet ziek. Hier is het: graaf nog maar dieper, mensenkind en ge zult nog meer gruwelen vinden. Ja, hier is het:

Hoe ik dieper poog te delven
Hoe ik meer bederf ontmoet.
Ach, ik wanhoop aan mezelve,
Hoe ik dieper poog te delven.

Het gewicht van de strafeisende gerechtigheid en het heilig ongenoegen Gods drukt als een last op hun beschuldigende consciëntie, zodat ze leren uitroepen:

Is er dan, o grote Ontfermer
Is er voor een nare kermer
Voor een smekeling nog gehoor
Is er nog een open oor?

Is er nog enig middel om de welverdiende straf te ontgaan en wederom tot genade te komen? Zo is dus onlosmakelijk aan elkaar verbonden een dorsten naar vergeving van schuld en een dorsten naar Christus als Borg. Van de blindgeborene staat er: Wie is Hij, opdat ik Hem kenne. Daarom is er een dorsten (een gemis van) naar die weg, waarin een heilig en rechtvaardig God, zonder krenking van Zijn aanbiddelijke deugden, Sion verlost door recht en zijn wederkerige door gerechtigheid.

En deze weg, en dit middel om de welverdiende straf te ontgaan, is Christus, de Borg van zondaren.

Hij toch, is de Fontein der hoven. De put der levende wateren, die uit Libanon vloeien.

Waardoor ze met God in een verzoende betrekking kunnen gesteld worden.

Deze Borg is van nature verborgen voor ons. Ja, voorwaar Christus is de grootste verborgenheid. Het komt daarom aan op de zelf-openbaring van Christus. En dit is zulk een eeuwig groot wonder, als de Heere aan de ziel komt te vervullen de belofte van het dierbare genadeverbond: „Ik zal Mijzelf aan hen openbaren”. Op deze openbaring komt het aan. Het is dus niet zoals in de tegenwoordige godsdienst, die het doen kan met een Jezus van vijf letters, die ze maar aannemen zonder dat er ooit plaats voor gemaakt is. Neen toch, die door Gods Geest is arm gemaakt, ontledigt en afgebracht van zichzelf, ja, die aan het eind gekomen is van zijn eigen leven, staat hier geheel handeloos en voeteloos. Die leert zijn dodelijke onmacht kennen en daar tegenover des te sterker de macht der zonde en des doods. Aan zulken moet een wonder verheerlijkt worden, zal het wel zijn. Zulken gaan in de rouw en zeggen:

Nooit zal zijn mijn zak ontbonden
Totdat ik Jezus heb gevonden.

Welnu, voor de naar God en Christus dorsten-de zondaar, voor deze zo uitgebreide nood is er vervulling, alleen in de Bron, die ons tekstwoord ons aanwijst.

Het feest der tabernakelen of loofhutten was één van de drie grote feesten, die jaarlijks te Jeruzalem werden gehouden.

Uit alle oorden van het land toog men dan op naar de heilige stad. Daar woonde men acht dagen in tenten van lover bijeen.

En dit symboliseerde Israëls tentenleven in de woestijn. Al waar zij als vreemdelingen doorgetrokken waren. Doch bij het gebruik der loofhutten was in latere tijd nog een plechtigheid gevoegd, nl. dat der zgn. „waterplenging” en op dit gedeelte van het feest heeft de tekst bijzonder betrekking. Immers, er gaat aan onze tekstwoorden vooraf: „en op de laatste dag van het feest riep Jezus met grote stem”.

Op deze laatste dag van het feest toch ging de Hogepriester aan het hoofd van de feesthoudende menigte neder naar de bron Siloa, gelegen aan de voet van de tempelberg. Hij had een gouden kruik in de hand, die Hij met bronwater vulde en naar het heiligdom droeg, gevolgd door een menigte volk, die uitriep de woorden uit Jes. 12 : 3: „Wij zullen water scheppen met vreugde uit de fonteynen des heils”.

En ditzelfde werd herhaald als de Hogepriester in het heiligdom deze wateren uitgoot

VAN DE ADMINISTRATIE

Voor ditmaal beginnen wij met het vriendelijk verzoek, mij te helpen aan het juiste adres van J. Dekker. Als onbekend kwam no. 7 (de vorige nummers zijn blijkbaar wel besteld geworden) terug. Het adres was J. Dekker, Nw. Balinge Noordse Schut, Nieuweroord. Een tweede verzoek is mij het adres op te geven van H.W. Havik. Ons blad, gezonden aan het adres Zuiderlandstraat 117, Wormerveer, kwam terug. Bij voorbaat mijn dank voor uw medewerking. Ook aan hen, die zich opgaven als abonnee vragen wij: tracht zo duidelijk mogelijk te schrijven, daar sommige opgaven moeilijk leesbaar zijn en foutieve adressen het gevolg zijn. Het aantal abonnees wordt gestadig groter. Mag ik in dezen een beroep doen op hen, die mij proefadressen opgaven, om persoonlijk genoemde adressen te bezoeken? De praktijk heeft bewezen dat dit de beste resultaten geeft. De beginnende die ons blad wenst te verbreiden, zijn het zeker waard. Aan overbetalingen mocht ik sinds de laatste verantwoording ontvangen f 40,—. Hartelijk dank voor de bewijzen van liefde ook in deze betoond. Het betalen van het abonnementsgeld gaat gestadig voort, en wij hopen dat het mag blijven voortgaan en niemand achterblijft, wat ons het werk zoveel te gemakkelijker maakt. Ook hartelijk dank voor de bemoedigende woorden, ons in onze arbeid toegewenst, met de bede dat de Heere dat alles moge vervullen.

v.d.L.

P.S.: ons gironummer is 704350, ten name van de administratie van „Bewaar het Pand” te Alphen a.d. Rijn, v. Eeghenstraat 14.

voor het aangezicht des Heeren en de gouden kruik plaatste op het altaar.

Zag nu deze zinnebeeldige handeling in de eerste plaats op de drenking van het volk van Israël uit de rotssteen in de woestijn, het had in de tweede plaats nog een hoger betekenis: gelijk de rotssteen zelf het symbool was van Christus naar Paulus' woord: De rotssteen, die volgde, was Christus. Zo wees het symbool, dat op deze rotssteen zag, ook mede heen naar de wateren der genade en de stromen des Geestes, welke de Heere schenken zou met en in de Messias en in de door Hem verworven Geest, Die uitgestort zou worden op de Pinksterdag.

Immers, dan zou het woord van Jesaja vervuld worden: „Ik zal water gieten op het dorstige en stromen op het droge”.

Welnu, het is met het oog op deze „waterplenging”, dat de Zaligmaker Zich tot het volk wendt en uitroept: „Zo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke”.

Christus toch is de gekloofde steenrots. Gelijk Mozes de rots geslagen heeft, zo ook is Christus geslagen. Hij is van God geslagen en verdrukt. En heeft alsoo van kribbe tot kruis de vloek der wet, het heilig ongenoegen Gods ten aanzien van Zijn ganse kerk op Zich genomen. Hij, de Rotssteen Israëls, Die Israël opnam en droeg al de dagen van ouds. Hij ligt neder in Gethsémanés hof, waar wij Hem bij monde van de 22e psalm horen: Op U hebben de vaders vertrouwd. Doch Ik, Ik ben een worm en geen man. Een smaad van mensen en veracht van het volk. Hij, de Rotssteen Israëls, is geslagen met de staf van Mozes. Ploegen hebben op Mijn rug geploegd. Zij hebben hun voren laag getogen. Hij is geslagen op Golgotha's kruis, als Hij de ganselast van Gods toorn draagt aan het vloekhout, verstoken zijnde van de gunstige nabijheid.

Zijns Vaders en uitroept: „Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?” Doch omdat Hij geslagen is, heeft Zijn dierbaar bloed gevloeid, dat reinigt van alle zonden, want:

Vanuit die zij door ons doorstoken
Vanuit dat bloed, door ons vergoten,
Daalt Zijn ontferming op ons neer.

Mozes heeft de rotssteen geslagen in de woestijn en terstond vloeide er water uit. Zo ook is de Rotssteen Israëls geslagen met de slagen van het strafeisend recht ener ge-

schonden en beledigde wet. Maar zo ook vloeit uit deze geslagen rots de liefde en ontferming, waarmee de drieënige God Zijn volk vanuit de stilte der eeuwigheid heeft lief gehad. De straf, die ons de vrede aanbrengt, was op Hem en door Zijn striemen is ons genezing geworden. Hier ziet een arm doemwaardig schepsel in de geslagen en doorstoken Borg de fontein ontsloten voor het huis van David en de inwoners van Jeruzalem tegen de zonde en tegen de onreinheid.

Smits.

De Pelgrimsreis is voor Oud en Jong

9.

„Toen ik echter op deze plaats kwam en de dingen zag zoals zij zijn, bleef ik staan”. De Pelgrim bleef dus staan bij het aanschouwen van de dingen zoals zij werkelijk zijn. Hij had de dingen, die hem bedriegelijk voorgesteld waren, niet in hun naakte werkelijkheid gezien. Hij was op wat vrome klanken afgegaan en had ze niet getoetst aan de proefsteen van Gods Woord. Dit woord: „Beproeft de geesten of zij uit God zijn”, had hij niet ter harte genomen.

Maar nu ziet hij de dingen zoals zij zijn. Hij zegt er amen op, al wordt hij er geheel door veroordeeld. De oprechtheid van zijn innerlijk leven krijgt weer de overhand. En toch is hiermee de zaak nog niet in orde. Het kwaad zit dieper en daaraan wordt de Pelgrim hier ontdrekt.

Israël is bij de berg Sinaï zwaar gestraft in zijn eigenwillige godsdienst. Denkend dat Mozes niet zou wederkeren, maakte het volk een gouden kalf om God te eren en te dienen. En inderdaad, God kan niet zonder beeld gediend worden. Maar dat beeld moet dan niet stoffelijk, niet vleselijk, maar geestelijk van aard zijn. In de staat der rechtheid bestond het beeld uit kennis, gerechtigheid en heiligheid; dat ging verloren door de zonde. Een beeld dat niet door een gouden beeld is te vervangen, maar alleen door het beeld van God in Christus. „God is een Geest, en die Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en waarheid”.

Maar Israël wist zich te redden door zelf uit te maken hoe God te dienen, en dat wekte Zijn verbolgenheid op. Weg dus met die eigenwillige godsdienst. Wij moeten de dingen zien en ter harte nemen zoals zij ons in Gods Woord geopenbaard zijn.

Hierom wordt het de Pelgrim op het hart gebonden hoe schadelijk en Gode onterend het is niet te leven uit Zijn geopenbaarde wil en daarmee Zijn bevel terzijde te stellen. „Zie toe — sprak Evangelist — dat gij Die, Die spreekt, niet verwerpt. Want indien diegenen niet zijn ontkomen, die degene verwierpen, die op aarde Goddelijke antwoorden gaf, hoe zullen wij ontvlieden zo wij ons van Die afkeren, Die van de hemelen is?” Dit geeft ons grote verantwoordelijkheid tegenover het Woord te kennen. Door het Goddelijk antwoord, dat Israël gegeven werd bij monde van Mozes, niet ter harte te nemen, zijn velen omgekomen in het ongeloof. Dat vond ook plaats bij de berg Sinaï.

Hoe zullen wij ontvlieden, zo wij ons afkeren van Christus, daar Hij tot ons spreekt in het Evangelie bij monde van Zijn knechten? Wat Evangelist de Pelgrim gezegd heeft tot onderwijzing in de weg der zaligheid, heeft hij hem gezegd in de naam des Heeren. En daarom kwam de Heere hem tegen met het vuur van Zijn verbolgenheid. Daarom gaan kinderen Gods dikwijls met schrik en angst in hun consciëntie over de aarde, omdat ze niet luisteren naar de stem van Christus in het Evangelie. Met onze eigenwillige godsdienst dwalen wij van het rechte spoor. Dit doet ons komen in de duisternis van vele verschrikkingen.

Daarna werd de Pelgrim ook nog vermaand met dit woord: „De rechtvaardige zal uit het geloof leven, en zo iemand zich onttrekt, Mijn ziel heeft in hem geen behagen”.

Door niet te leven uit het geloof kan de Heere niet met Zijn ontfermende liefde afdalen in ons hart. En dat doet ons doorleven in Gods ongenoegen met veel vertwijfelingen in ons gemoed.

Bedenk het wel dat de bron van het geloof in h. Woord des Geestes is. Zodra het biddend en heilbegeerig lezen in het Woord gaat verminderen, verachtert het geloofsleven. Het hart kleeft de Heere niet meer aan met een innige tederheid, het dwaalt van Hem af, men gaat weer op eigen benen staan, wat het ongeloof in de hand werkt.

En met nog meer ernst sprak Evangelist tot de Pelgrim: „Gij zijt de man die in het verderf loopt. Gij zijt begonnen de raad des Allerhoogste te verwerpen en uw schreden af te wenden van het pad des vredes, zodat gij de ondergang nabij zijt”.

Met ontroering en vernedering van hart heeft de Pelgrim naar deze vermaning geluisterd. Als een doodschuldige riep hij uit: „Wee mij, ik verga”.

Wij moeten als een doodschuldige voor de Heere in het stof der verootmoediging vallen. En dat niet alleen vanwege onze ongerechtigheid, maar ook vanwege onze eigengerechtigheid, waarmee wij onze ongerechtigheid zoeken te bedekken.

Hier wordt de breuk niet op het lichtst genezen. Evangelist behoort niet tot het geslacht, dat pleistert met loze kalk. Het „Wee mij, ik verga”, getuigt van de hartelijke bekentenis strafwaardig en doemwaardig te zijn voor God. Wij hebben het niet alleen nodig deschuld der zonde te bekennen en te bewenen, maar daarbij hebben wij ook de straf der zonde hartelijk te aanvaarden. Dat vervult het hart met een diep besef van Gods goedertierenheid, daar naar recht onze plaats in de buitenste duisternis had kunnen zijn.

Gegrepen bij zijn rechterhand wordt de Pelgrim geleid in de vertroosting van Gods genade. Met kracht en klem werd tot hem gesproken vanuit Gods vergevende liefde in Christus, om daarop te pleiten in het geloof. Evangelist bidt hem: „Laat u met God verzoenen”.

Het is alsof Evangelist ons niet genoeg kan waarschuwen voor het luisteren naar de heer Wereldwijs en voor het trekken naar het dorp Zedelijkheid in het zoeken van een wettische godsdienst. Daarom geeft hij ons de raad gedurig aan Hagar en Ismaël te denken, die heel veel kwaad hebben gesticht in de tent des verbonds.

De goederen van Abraham wilden zij wel hebben, maar het leven uit de beloften van het Evangelie werd door hen verworpen. Er is niet iets te bedenken waar de mens meer afkerig van is dan van het Evangelie. Het is voor zijn hoogmoedig bestaan zo vernederend uit genade zalig te worden. Zeker, hij wil nog wel horen van een Evangelie dat hem vrijstelt van de straf der zonde, maar dan met behoud van zijn eigen leven. En dat kan

niet, dat is er niet. Het Evangelie zoals het ons is geschonken in de gerechtigheid van Jezus Christus, kruist ons enerzijds in onze ongerechtigheid en anderzijds in onze eigengerechtigheid. „Maar wij, broeders, zijn kinderen der belofte, als Izak was”. En kinderen die geboren zijn uit de beloften, hebben het ook nodig gevoed te worden door de beloften. En in de kracht van dat leven is het mogelijk de dienstmaagd en haar zoon uit te werpen. En het was door het smaken van Gods goedertierenheid, die altijd tot bekering leidt, zijn verlangen, zijn bede, in te mogen gaan door de enge poort van de waarachtige bekering. Ja, het zal moeten komen tot het kussen van de Zoon door Hem te omhelzen in Zijn algeenoegezame offerande. Waartoe hij aan de voet van het kruis moet komen.

En zie, wat hebben de ouden toch een zorg besteed aan het leiden van een boetvaardige zondaar tot de gekruiste Christus. Velen zingen: Jezus neemt de zondaars aan. En het is klaar. Maar hoe dezondaar Hem leert kennen als een geschenk van de Vader door het geloof, weet men niet. En het moet ook niet een nemen zijn, want dat is diefstal. Maar een aannemen vanuit het Goddelijk schenken tot zaligheid in Hem. Het gaat om het geestelijk en bevindelijk deelachtig worden van Christus. En daartoe wordt de Pelgrim onderwezen. Op een hartelijke wijze neemt Evangelist nu afscheid van de Pelgrim. Het was een gezegende ontmoeting waaraan gedurig gedacht zal worden.

Hij lachte hem vriendelijk toe en wenste hem goedendag. Maar Evangelist ging met deze gedachte naar huis, dat hij in zijn jeugd op hetzelfde dwaalspoor was geweest. Want anders had hij nooit met zoveel kracht en klem de Pelgrim kunnen onderwijzen. En dat die wettische geest nog in hem woelt en werkt, waartegen hij biddend had te strijden. De herder is ook schaap, een schaap dat lijdt aan diezelfde kwaal. En als oprechten willen zij beiden dat kwaad bekennen, zij zijn één van hart en leven. Waarom Evangelist vriendelijk tacht bij het afscheid van Pelgrim, want onder de oprechten is goedwilligheid.

A.

R. Kok

Naar de CATECHISATIE

8.

DE OPENBARING GODS.

C. de Heilige Schrift.

Wij belijden, dat de Bijbel is *het beschreven Woord van God*.

Waarom heeft God Zijn Woord doen beschrijven?

Deze vraag hebben wij eerst te behandelen. Want vóór Mozes' tijd was er alleen de mondelinge openbaring. De Heere openbaarde Zich door middel van mondelinge aanspraken tot de vaders, dromen, visioenen, engelenverschijningen. En deze openbaring Gods werd overgeleverd van de vaders aan de kinderen. Dit kon middellijkerwijs, omdat de mensen toen ouder werden en satans listen minder waren, zoals vader Hellenbroek opmerkt. (Adam leefde nog in de tijd van Lamech, Noachs vader.)

Bij deze openbaring heeft de Heilige Geest gezorgd, dat geen vergissingen of fouten zich konden voordoen.

Maar toen de leeftijden korter werden (Mozes spreekt van 70 en 80 jaren) achtte God het nodig, Zijn Woord te laten beschrijven, tot zuivere bewaring van Zijn Woord en opdat het overal zou komen. Thans is de Bijbel in 1232 talen vertaald. We hopen later in te gaan op de kwestie van de vertaling van de Bijbel.

Geen boek ter wereld heeft zulk een lange geschiedenis doormaakt, maar ook is er aan geen ander boek zoveel strijd verbonden geweest als aan het Boek der boeken! Naam

zijn bijzondere inspiratie door de Heilige Geest is Gods wakend oog en Zijn bijzondere voorzienigheid over hetzelfde gegaan. Tendeze geldt ook het Schriftwoord: „O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods. Hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen en onnaspeurlijk Zijn wegen! Want wie heeft de zin des Heeren gekend, of wie is Zijn raadsman geweest?” Rom. 11 : 33, 34.

Een tweede opmerking is: dat de Heere ook gezorgd heeft voor de bewaring van Zijn beschreven Woord. Welke heftige pogingen heeft satan aangewend om de Bijbel te vernietigen of zijn zuivere licht der waarheid te doven. Denk slechts aan de donkere middeleeuwen bij Rome's hiërarchie ten opzichte van de waarheid Gods, of aan de aanvallen van de heilloze schriftcritiek uit de vorige eeuw en in onze tijd, waardoor zovelen de Bijbel opzij gezet hebben of in grote verwarring zijn geraakt. Vandaar dat we reeds opmerkten, dat de huidige vraagstukken en vragen zich concentreren op het beschreven Woord van God, zodat twee belangrijke zaken onze aandacht gaan vragen, en wel de inspiratie van de Bijbel en haar Goddelijke gezag! Ten aanzien van deze beide zaken is het vooral de moderne schriftcritiek, die haar verdervende invloed heeft doen gelden.

Wij hopen u dit nader te verduidelijken.

Vooraf willen we nog even terugkomen op de mondelinge openbaring Gods vóór Mozes' tijd. En dan doen we aan onze „lezende catechisanten” de vraag: aangezien de Heere toen ook door middel van dromen Zijn Woord bekend maakte, hebben onze dromen van nu ook nog betekenis in het godsdienstig leven?

Eén Uwer antwoordt: neen, want God spreekt nu alleen door Zijn Woord!

Juist. Daarom is het misleidend voor de eeuwigheid, de zaligheid zijner ziel te bouwen op een droom of visioen. Er zijn er, die gewoonweg redeneren: ik mag geloven, dat God met mij begonnen is, want toen en toen heb ik die droom gehad. Zie, dat is zo misleidend.

Hebben onze dromen dan nooit enige betekenis?

Dat is iets anders. Door Gods voorzienig bestel kan een droom heenwijzen naar Gods Woord en tot het onderzoek ervan leiden. Maar dan blijft het Woord des Heeren zelf de enige toetssteen voor geloof en leven. En nu de inspiratie-leer.

Doch hierover gaan we de volgende keer handelen. D.V.

v.L.

in zijn prediking naar voren brengen.

Zijn prediking heeft de Heere gebruikt tot een geestelijke opwekking in het land van Heusden en Altena en daarbuiten. Een grote menigte mensen stroomde gewoonlijk samen van heinde en ver om te luisteren naar hem, die de bediening van Gods Woord door anderen niet waardig gekeurd was. Uren moest men soms gaan om hem te horen. 't Gebeurde wel, dat de helenacht doorgereisd werd. Zelfs roomsen kwamen onder zijn gehoor. In 's Hertogenbosch preekte Gezelle Meerburg nogal eens in een schuur of een pakhuis. Roomse inwoners van deze stad waren dan ook onder zijn prediking en gaven hem de bijnaam „de pater Bernard der Scholtianen.” Deze bijnaam vanwege de ernstige boete-prediking, voor het besef van deze luisteraars in de lijn van Bernard van Clairvaux, de boeteprediker van de middeleeuwen. Waarom dit talrijke gehoor? Waren het zijn bijzondere gaven, die een grote schare boeiden? Wij geloven van niet, althans hebben deze niet het beslissende woord gesproken. Naar het getuigenis van tijdgenoten moet zijn prediking bezielend zijn geweest en was hij niet ontbloot van gaven. Maar het geheim van de trekkende kracht, die van zijn bediening uitging, lag toch ergens anders. De vreze des Heeren, die in geheel zijn wandel openbaar kwam, bleef ook niet verborgen in zijn bediening van Gods Woord. Daardoor gevoelde hij diep de verantwoordelijkheid voor de hem toebetrouwende zielen, als hij de boodschap uit moest dragen. 't Was de begeerte van zijn hart om middel in Gods hand te zijn tot het winnen van zielen voor de waarachtige dienst des Heeren en het leiden in de wegen van Gods Woord.

Ds. Slagboom

Ds. Gezelle Meerburg

De boeteprediker van het land van Altena

9

De ervaring met de soldaten is zeer verschillend geweest. Afhankelijk van bv. de burgemeester en zijn houding tegenover de afgescheidenen. Het werd voor de bewoners van — gemeente Emmichoven — burgerlijk toen nog een eigen gemeente — na het aftreden van burgemeester den Dekker bijna onhoudbaar voor hen, die tot de afgescheidenen behoorden. Deze burgemeester was hun zeer goed gezind en zijn vrouw bezocht ook zelf met de kinderen de samenkomsten. Zijn opvolger deed het anders. Hij maakte de inkwartiering tot een kwelmiddel van het ergste soort. 's Zondags moest ieder thuis blijven van de afgescheidenen in Emmichoven. Gods Woord in stilte lezen was zelfs moeilijk, omdat de militairen de stilte verbraken door hun vreselijke vloeken. Overigens werkte God bij tijden ook onder de ingekwartierde soldaten. Voor sommigen werd het verblijf tot een eeuwige zegen; heimelijk werden soms de oefeningen van de afgescheidenen bezocht. Zo gebruikte de Heere ook deze beproeving tot heil en tot blijdschap van Zijn volk.

Moeilijk was het ook voor Gezelle Meerburg om te preken en voor de gemeente om de boodschap van Gods Woord te beluisteren. Men kwam samen in allerlei oefeningen op verschillende plaatsen om zo de onderlinge band te mogen beoefenen, hetgeen dan beneden het bekende getal geoorloofd was, hoewel ook niet altijd. Ook bleef Gezelle Meerburg preken in een boerenschuur of in het open veld voor een grotere schare dan toegestaan was. Soms gingen zijn gemeenteleden en anderen uit heel de omgeving naar een polder in de Biesbos met boten om daar, naar zij hoopten ongestoord, de zuivere bediening van dood en leven te beluisteren. Menige Biddag en Dankdag hebben Ds Meerburg en zijn luisteraars zo gehouden in de open lucht. En de Heere gedacht in bijzondere zegen vaak in deze omstandigheden de zielen van de hoorders.

Bijzondere uitreddingen gaf de Heere, Zijn Woord en werk gingen door. Toen de nieuwe burgemeester van Emmichoven benoemd was, werd de prediking daar zeer moeilijk. Gezelle Meerburg was zeer gekant tegen opstand; als hij preekte en de soldaten kwamen om de menigte te verstoren, liet hij zo spoedig mogelijk de schare uitéengaan. Zo preekte hij een keer aan de zijde van Emmichoven. De grensscheiding tussen Almkerk en Emmicho-

ven was het riviertje de Alm. De sterke hand van de overheid kwam de samenkomst verstooren.

Geen nood voor Gezelle Meerburg. Dezelfde man, die met een wapen eenmaal achter in de kerk stond, nam zijn dominee op deschouder en zwom met hem over de Alm. In de burgerlijke gemeente Almkerk was namelijk zoveel kwaad niet te duchten!

In een polder in de Biesbos zou Gezelle Meerburg preken en tevens een kind van een schipper dopen. Ieder moest daartoe per boot een water oversteken. De hoorders gingen zitten aan de overkant in het gras en Gezelle Meerburg sprak vanaf een schip. Helaas was er al spoedig het gerucht, dat de marechaussee uit Almkerk in aantocht was. De uitgezette wachten aan de overzijde hadden deze zien komen en de vergadering gewaarschuwd. Hoe zou het aflopen? In stilte ging er een verzuchting naar boven van de schippersvrouw of de Heere het wilde geven, dat haar kind gedoopt mocht worden. En wonderlijk De gehele dienst kon onverstoord doorgaan. Geen verstoring vond plaats. Hoe? Aan de andere zijde was nog een boot. De marechaussee was onmiddellijk op die boot afgegaan om de samenkomst uit elkaar te jagen. Maar de eigenaar van de boot, die geheel niet aan de afgescheidenen verbonden was, kwam tussenbeide. Hij kende hen niet als muikers en opvoerlingen. Zelfs hij moest meewerken aan de voortgang van Gods Woord in die tijd van beproeving.

Na enkele bijzonderheden over het leven en de strijd van Gezelle Meerburg hopen we thans iets te laten zien van zijn prediking. In het eerste artikel hebben we het voornemen geuit om toch vooral de aandacht op zijn prediking te richten. Nu wensen we aan dit voornemen uitvoerig te geven.

Gezelle Meerburg was een trouw en ernstig herder in het midden van zijn gemeente. Toch is zijn betekenis in de eerste plaats te zoeken in zijn prediking. Op de kansel heeft hij trouwens het herderschap beoefend, waar de Heere het zeker vooral zoekt voor Zijns dienstknachten. Hij was niet enkel leraar op de kansel en enkel herder onder de kansel. In zijn prediking was hij herder en leraar tegelijk. En we schrijven dit niet zonder opzet. Ongetwijfeld zult u het toestemmen, als we straks één van de meest wezenlijke elementen

Jisken Pieters Hijlaridis

1.

Deze naam herinnert ons aan een vrouw, die de Heere gevreesd heeft. Zij leefde in de vorige eeuw. Zij heeft in haar leven ervaren, dat het uitnemendste moeite en verdriet is, maar ook wie de Heere voor haar was.

Wij zouden niet meer van haar af weten, wanneer er niet een brief was, die het één en ander over haar zalig leven en sterven vermeldt. Deze brief is in de weg van Gods voorzienigheid in handen gekomen van een zekere v. A. te W. De inhoud maakte zo'n indruk op zijn gemoed vanwege het eenvoudige, ware en kinderlijke geloof, zo duidelijk in de vrucht daarvan in deze vrouw geopenbaard, dat hij niet kon nalaten de brief door de druk openbaar te maken.

De brief is uitgegeven onder de titel: Verborgenen leven met God. De uitgever is Fa. Romijn en Van der Hoff. Van A. uit de wens, dat des Heeren zegen erover moge zijn om veler ogen te openen om het ware van waangelooft onderscheiden en dat wij mochten zuchten om die Geest, Die dat ware geloof en de bekering in het hart werkt.

Wie de brief geschreven heeft en aan wie deze gericht is, is ons niet bekend. Hij is gericht aan een waarde vriend. De aanleiding tot het schrijven was een brief, die de schrijver ontving over het godvruchtig sterven van een vriend. Deze wekte hem op tot verlevendiging van de hoop op de enige Heiland Jezus en tot moedgeving aan ons geloof te midden van de vele banden ook iets mede te delen van het zalig leven van des Heeren volk en van de vrijheid, waarmede Christus Zijn vrijgekohten heeft vrijgemaakt.

Hij schrijft: Mijn aandacht wordt daartoe bepaald bij één onzer nu reeds in de Heere ontslapen vriendinnen, die een weinig tijds na de dood van Willem Pot overleden is en met wie ik vooral in de laatste tijd misschien meer bijzonder bekend was dan gij. Ik bedoel Jisken Pieters Hijlaridis, die wij in de verlopen maand februari tezamen naar het kerkhof in uw woonplaats hebben gebracht.

Het kan nog tot zegen zijn om de aandacht op deze brief te vestigen en de inhoud daarvan hier naar voren te brengen.

Zij vertelde zelf, dat het haar onmogelijk was een bepaalde tijd aan te wijzen, waarin de Heere haar bekeerd had, omdat zij van jong af in het huis harer ouders en onder de leiding van voortreffelijke leraars onder de bediening der genademiddelen verkeerd hebbende, in haar jeugd wel aan de wereld en de dienst der ijdelheid onderworpen was, maar toch gepaard gaande met onophoudelijke kloppingen en wroegingen, die haar temidden van de zonden nooit rust noch genot deden vinden. Evenwel — zo lezen we verder —, eerst nadat zij gehuwd was met de landbouwer Wierda, begon het hinken op twee gedachten bij haar op te houden en werd zij een bepaalde metgezellin dergenen, die de Heere vreesden. Zodanige leidingen van God, waarbij het geloof als een verborgen en onopgemerkt zuurdesem in het hart door de Heilige Geest gewerkt wordt, zijn voor vele oprechten niet zelden grote bezwaren, uit welke het ongelooft aanleiding neemt om nu en dan het gehele werk der bekering te wantrouwen, ja zelfs te verwerpen. Zulks was echter bij Jisken niet het geval, want het had de Heere behaagd haar een rechte Maria-gestalte te geven, dat is, zij was een opmerkster van de woorden des Heeren. Zij luisterde meer naar het getuigenis Gods dan naar de verwarde klanken en stemmen, die er uit haar eigen hart en consciëntie oprezen, en omdat zij van de Vader gehoord en geleerd had wat de Heere Jezus voor een arm en verloren zondaar is, en omdat zij door de dagelijkse ontdekking van haar grote schuld en van haar dodelijk hart voor God, dat arm en verloren, zich bevindelijk kende en gedurig meer leerde kennen, daarom zag zij voor zichzelf in de Heiland Jezus zulk een geopende Fontein, zulk een veilige Vrijstad, dat het in meer of mindere mate haar dagelijks werk was om zich als een geheel onreine aan die Fontein te laten opnemen. Gij kunt hieruit nagaan — zo vervolgt de schrijver —, dat haar leven niet was wat men een gestaltelijk leven noemt, want haar hoop lag niet zozeer in haar eigen werkzaamheden, als wel in het eenmaal volbrachte werk van de grote Hogepriester, en haar bevinding verzekerde haar niet zozeer op een gevoelige wijze van haar genadestaat, maar verzekerde haar des te meer met een bedaarde stile overreding des gemoeds van de genade, almacht en bereidwilligheid, die er in de Heere Jezus zijn, en van de onveranderlijke getrouwheid der beloftenissen Gods in Hem. B.

Uit de **P**raktijk 8 9

Wanneer men in de gemeente de mensen bezoekt, dan krijgt men nogal eens wat te horen. Het is lang niet altijd over persoonlijke geestelijke ervaringen. Hoe weinig treft men dat aan. Het gebeurt wel dat er over reeds overleden bloedverwanten gesproken wordt, die in hun leven hebben mogen getuigen van de wonderdaden des Heeren, en die ook een voorbeeld hebben nagelaten. Het is dan ook met eerbied dat over dezulken gesproken wordt.

Dit kan wel eens een geschikte aanleiding zijn tot een persoonlijk gesprek, want als wij mogen geloven dat er van ons voorgeslacht ingegaan zijn in de eeuwige rust, is dat zeker een aangename en zoete wetenschap, maar het komt toch altijd op het persoonlijke aan. Dat vinden wij zo in het onderscheid dat de Heere maakte tussen Jacob en Ezau, twee kinderen van godvrezende ouders. Zeker, hier blinkt de vrijmacht des Heeren duidelijk uit, en moet alle mond gestopt worden. Mag een ziel hier een weinig worden ingeleid, dan wordt het haar een ondoorgrondelijke zaak en een oorzaak van aanbidding dat de Heere in onderscheiding van zo vele anderen op haar heeft willen neerzien. Is dit waarheid, dan heeft men een lage maar ook aangename legering des harten, en zo zoet is de beleving, dat woorden te arm zijn om dat uit te drukken.

Maar, zoals wij reeds gezegd hebben, met hetgeen onze overledenen hebben ondervonden van het genadewerk Gods in hun harten,

daarmee hebben wij het nog niet. Wij lezen in het Woord van een bekeerde vader David, maar ook van een goddeloze zoon Absalom, en zie de rij van de koningen van Juda, de één godvrezend, en de ander goddeloos. De genade is geen erfgoed, hoewel de Heere wel in de geslachten belijft te werken.

Nu zijn er gevallen, dat wanneer deze dingen ter sprake komen op huisbezoek, het ons toeschijnt alsof men toch heimelijk een beetje aanleunt op de ervaringen van overledenen. Dat men ten deze hun leven ten voorbeeld stelt is wel goed, maar wij hebben wel eens gemerkt, dat men iets ging overnemen, hetgeen toch bleek geen gegeven goed te zijn. In dit verband hebben wij wel eens gezegd: de Heere begint niet halverwege het werk, maar Hij begint bij het begin. Dat is naar Gods Woord. Zie dat maar in de terechtbrenging van de gevallen Adam; uw overleden vader of moeder is uit en door genade als een doemwaardig zondaar gezaligd, daar ligt heel de weg in, met minder zal het met u en mij niet toe kunnen. Wij zeggen daar *genade*, maar aan wie wordt genade geschonken en verheerlijkt? Toch alleen aan een om eigen schuld omkomend mens, voor wie redding en uitkomst onmogelijk is. Het is aan zijn kant afgesneden. Dat wordt het onbegrijpelijk wonder, dat kunnen zij hier niet klein krijgen, en waar u en ik dit niet alleen gehoord hebben, maar ook met onze ogen gezien hebben, het leven van dezulken, daar mocht dit wel een dubbele aansporing voor ons zijn om die God te leren zoeken, die hun leven was.

Ja werd ons geantwoord, u sprak over Gods volk, maar hun levenspad ging toch niet altijd op rozen. Wat een wederwaardigheden en moeiten, maar ook welke kennelijke ontmoetingen en uitreddingen hebben vader of moeder ondervonden, door welke diepe wegen werden zij geleid; we kunnen toch hieraan zien dat het niet zomaar gaat?

Dat is zo, het staat ook in het Woord, dat de tegenspoeden des rechtvaardigen vele zijn, maar het wonder staat er achter: Uit die allen redt hen de Heere. Die tegenspoeden zijn niet aangenaam voor het vlees, daar wordt onder gekreund en gezucht. Zij worden wel eens getroffen in het liefste wat ze hier bezitten. Wij herinneren ons dienaangaande een bijzonder geval, hetgeen één onzer godvrezende voorouders overkwam, met wie wij nog een aantal jaren onder één dak mochten wonen. Nadat God haar omtrent haar 24e jaar had staande gehouden, en haar had ingeleid in de weg der verlossing, zodat de Heere Jezus haar één en al was geworden, werd zij bijzonder beproefd in haar huisgezin. 4 kinderen werden haar geschonken, 3 meisjes en 1 jongen, drie van de vier zijn jong gestorven. Juist die jongen had haar bijzondere liefde, maar wat gebeurt? Daar breekt de gevreesde pokziekte uit. Zijzelf wordt daarmee bezocht in zulk een mate, dat zij enkele dagen geheel bewusteloos raakt. Terwijl zij zo ternederligt, wordt ook haar enige jongen, waar zij zo veel van hield, door die ziekte aangetast, waaraan hij diezelfde dag stierf en begraven werd.

Wat haar zelf betrof, waren er vage tekenen die hoop gaven op een aanvankelijk herstel. Zij kwam soms enkele ogenblikken tot bewustzijn. Haar man wist niet hoe hij handelen moest om dit verlies van haar kind mede te delen toen haar bewustzijn bestendig terugkeerde, en zij blijken gaf van belangstelling rondom haar en vroeg naar haar kinderen. De afwijzende antwoorden die haar man gaf, waren oorzaak dat zij naar de waarheid vroeg, temeer daar het voor haar gevoel was of dat er iets ernstigs gebeurd was. Toen haar voorzichtig verteld werd wat geschied was, werd zij verwaardigd met genade om onder deze zware slag, dat haar Benjamin was weggenomen, te bukken onder de Heere, waaruit werkzaamheden voortvloeiden, en des Heeren leidingen als recht, heilig en goed werden ondervonden.

Met warmte mocht zij tot in haar hoge ouderdom van deze dingen vertellen, die zo smartelijk voor het vlees, maar geheiligd aan het hart, zeer nauw verbonden aan de Heere.

J.v. Heteren

Boekbespreking

Voor bijzondere tijden, door Ds. W. C. Lamain, 2e deel, twaalf predikaties. N.V. Uitgeverij „De Banier”, Utrecht.

Ds. Lamain is predikant bij de Gereformeerde Gemeenten. Eerst heeft hij jarenlang gearbeid in gemeenten in ons vaderland, en thans dient hij al lange tijd een grote gemeente te Grand Rapids, Michigan, U.S.A. Hij is een geliefd prediker, die op zijn eigen manier de stem van Gods Woord zoekt te vertolken.

In 1950 verscheen het eerste deel: 12 predikaties voor avondmaalstijden, biddagen, lijdensweken, Goede Vrijdag en Pasen. In het voorwoord schreef Ds. Lamain toen o.a.: Zo het de Heere behaagt, hoop ik een tweede bundel te laten volgen voor Hemelvaart en Pinksteren. Dat is nu gebeurd.

Deze preken gaan over de hemelvaart van Christus, over de tijd tussen hemelvaart en Pinksteren en over de uitwerking van de eerste Pinksterprediking en de tijd daarna. De laatste drie handelen over de bekering van Paulus. Wij missen een preek over de uitstorting van de Heilige Geest. Die had hier niet mogen ontbreken. Vacante gemeenten hebben juist ook behoefte aan preken voor feestdagen.

Sommige preken zijn lang, andere kort; sommige hebben een inleidend woord, andere niet; sommige hebben een thema en verdeling, anderen missen die. Deze verschillen hinderen niet bij het lezen. Alleen voor een leesdienst zijn sommige preken wel wat kort. Hier en daar zou ook de formulering van thema en verdeling wel wat nauwkeuriger hebben kunnen zijn. Maar wie is in staat om altijd weer de juiste woorden te vinden?

De preken zijn zeer toepasselijk van inhoud. Aan het eind volgt een toepassing. Ds. Lamain weet op een eenvoudige wijze de waarheid van Gods Woord te brengen. Deze preken zijn ernstig, zakelijk, geestelijk van aard. Ds. Lamain is waarschuwend en welmenend, wanneer het gaat om onbekeerden. Hij zoekt af te breken wat niet uit God is. Hij laat het werk des Heeren uitkomen. We vinden steeds weer terug: door U, door U alleen, om het eeuwig welbehagen.

Daarom kunnen we dit werk van harte aanbevelen. De Heere moge het zegenen tot bekering en tot versterking van het werk Zijner handen.

We willen enkele opmerkingen maken. Verschillende keren komt de naam van Christus in de 2e naamval voor: Christi. Van Christus is Nederlands en daarom in onze taal beter. Op blz. 28 lezen we van „die lieve discipel”, en op blz. 33 „God laat Zijn lieve volk....” Dergelijke uitdrukkingen worden meer gebruikt, maar het lijkt ons beter te spreken van „geliefde”. Ds. Lamain stelt — zie blz. 63 — het verbond der verlossing in wezen gelijk met het verbond der genade. Verschillende andere uitdrukkingen staan daarmee in verband. Anderen, zoals Hellenbroek, onderscheiden hier. We moeten het onderscheid in het verband zien bij wat God van eeuwigheid voorgenomen heeft in Zichzelf en wat Hij uitwerkt in de tijd. Dat geldt bij schepping en bij herschepping. De weg om het eeuwige leven te verkrijgen door het werkverbond is nu onmogelijk. Deze weg is er nu alleen door het genadeverbond. Beide vinden hun grondslag in de eeuwigheid. Op blz. 68 bovenaan is, naar we vermoeden, het woord „werd” uitgevallen. Blz. 71: is de algemene brief van Jacobus toe te schrijven aan Jacobus, de zoon van Alfaüs, of aan Jacobus, de broeder des Heeren? Blz. 72: in hoeverre was er bij de discipelen verschil in trap en mate van genade? Op blz. 117/118 kon duidelijker naar voren gebracht zijn, dat de doop een zegel is van het Woord. Alleen de ware gelovigen kunnen de doop op een rechte wijze ondergaan tot versterking van het geloof. Blz. 132: ziet Hand. 2 : 42 alleen op de volharding dergenen, die op het Pinksterfeest tot God bekeerd werden, of ook op hen, die het al waren en nog werden?

Wij willen tenslotte enkele zinnen afschrijven. Blz. 127: Gods werk zal in ons verheerlijkt moeten worden. 147: In elke predikatie krijgen wij persoonlijk een boodschap van de hemel. 150: Wat het zaad is in de natuur voor de wording van boom en plant, dat is het levend Woord Gods, als het onvergankelijke zaad, waardoor de uitverkorenen worden wedergeboren. 154: God sluit in de aanbidding van het evangelie niemand buiten. Dat aanbod is zo ruim, dat God ons toeroept: „Wendt u naar Mij toe (en) wordt behouden, o alle gij eindigen der aarde, want Ik ben God en niemand meer”.

De preken zijn gedrukt op prima houtvrij papier in een bruine linnen band. De uitvoering van deze band is enigszins anders dan die van het eerste deel. Dat is jammer. Het ligt in de bedoeling D.V. in het najaar nog een derde deel te doen verschijnen. Daarin zullen dan preken voor het Kerstfeest en Oud- en Nieuwjaar enz. worden opgenomen.

De prijs van het thans verschenen werk bedraagt f 12,50. B

OUDE BOEKEN TE KOOP GEVRAAGD

LINDENBERG'S BOEKHANDEL
Slaak 8 — Rotterdam 16 — Tel. 010-128934

Elia de man Gods

ZEVEN PREDIKATIES — door Ds. R. KOK

Voor slechts f 1,— plus verzendkosten

P. HUTTINGA — Schoolstraat 1 — EDE
Telef. 08380-3794 — Giro 1023729